

**Кузнецова С. О., к.е.н., доц.
Харківський торговельно-економічний інститут
Київського національного торговельно-економічного університету**

ЩОДО ПИТАННЯ ОБЛІКУ СТРАХУВАННЯ ЗГІДНО З МСФЗ 17 «СТРАХОВІ КОНТРАКТИ»

Новий стандарт з обліку договорів страхування – МСФЗ 17 «Страхові контракти» (IFRS 17 «Insurance Contracts») – вносить кардинальні зміни в міжнародний порядок обліку страхової діяльності. Він передбачає оцінку страхових зобов'язань за поточною вартістю виконання і пропонує більш уніфікований підхід до оцінки і подання всіх договорів страхування.

МСФЗ 17 «Страхові контракти» замінює МСФЗ 4 «Страхові контракти», а також пов'язані з ним інтерпретації і вступає в силу для річних періодів, що починаються 1 січня 2021 року або після цієї дати.

Мета МСФЗ 17«Страхові контракти» полягає в забезпеченні того, щоб організація надавала відповідну інформацію, яка прозоро інтерпретує ці контракти. Ця інформація дає підставу для користувачів фінансової звітності оцінювати вплив страхових договорів на фінансове становище, фінансові показники і рух грошових коштів.

Незважаючи на те що МСФЗ 17 «Страхові контракти» означає для страховиків найбільш серйозні зміни в обліку, його прийняття вплине не тільки на сферу обліку, але торкнеться і багато інших відділів, включаючи фінансовий, правовий, та навіть ІТ.

Впроваджувати стандарт необхідно вже зараз. В першу чергу компаніям потрібно провести первинну оцінку впливу нового стандарту, а потім перейти до аналізу своїх договорів страхування, щоб оцінити його наслідки для кожного продукту окремо.

Підприємства повинні застосовувати МСФЗ 17«Страхові контракти» по відношенню до:

- нових договорів страхування і перестрахування;
- укладених договорів перестрахування;
- нових інвестиційних договорів, що містять елементи дискреційної участі, за умови випуску договорів страхування.

Так, зміни, внесені в МСФЗ 17 «Страхові контракти», дозволять широкому колу користувачів розуміти фінансові звіти страховиків та порівнювати їх з фінансовими звітами компаній всередині та за межами страхової галузі. Як і при доходах у будь-якій іншій галузі, доходи від страхування виключають депозити та відображають лише надані послуги. Крім спрощення порівнянної інформації у міжгалузевому масштабі, ця зміна полегшить широкому колу користувачів розуміти звіт про прибутки та збитки страховиків.

МСФЗ 17«Страхові контракти» вимагає, щоб страховики подавали у звіті про прибутки та збитки прибуток від страхових послуг, визначений таким чином, що відповідає загальним принципам, описаним у МСФЗ 15 «Дохід від

договорів з клієнтами» (IFRS 15 «Revenue from Contracts with Customers»). Відповідно до МСФЗ 15, страховик відображає доходи від страхових послуг на суму, яка відображає винагороду за страховик за ці послуги. Це означає, що страховик:

- визнає страховий дохід у кожному періоді, оскільки він задовольняє вимогам по виконанню зобов'язань за договорами страхування;
- вилучає із страхового доходу будь-які депозити (що в МСФО 17 «Страхові контракти» називаються інвестиційними компонентами).

МСФЗ 17 «Страхові контракти», відповідно до МСФЗ 15, вимагає, щоб у балансовому звіті відображалися зобов'язання по страхуванню та звіту про прибутки та збитки щодо виконання зобов'язань за виконанням у контрактах.

Якщо розглядати МСФЗ 17 «Страхові контракти» та звітність, то вони мають різні цілі. Наприклад, європейська нормативна вимога щодо капіталу, відома як "Solvency II", зосереджується на необхідному капіталі та не розроблена як показник звітності про ефективність. Проте, існує деяка схожість з МСФЗ 17 «Страхові контракти» щодо оцінки зобов'язань за страховим контрактом, включаючи використання оцінок майбутніх грошових потоків, ставки дисконтування відповідно до поточних ставок на фінансових ринках та коригування ризику. Основною відмінністю між МСФЗ 17 «Страхові контракти» та «Solvency II» є вимога МСФЗ 17 «Страхові контракти» щодо розрахунку та підтримки «маржі за контрактом» – прибутку, що ще має бути отриманий, яку компанія визнає у звіті про прибутки та збитки, оскільки вона забезпечує страховий захист. Solvency II не має аналогічної концепції.

Серед важливих відмінностей між МСФЗ 17 «Страхові контракти» та Solvency II можна виділити такі:

- на відміну від МСФЗ 17 «Страхові контракти», Solvency II не передбачає потенційного відкладеного визнання аквізиційних витрат;
- так МСФЗ 17 «Страхові контракти» є причиною більш детального відображення руху по зобов'язаннями з плином часу. Еквівалентна концепція в Solvency II відсутня;
- на відміну від Solvency II, перестраховування згідно з МСФЗ може не бути повторенням базових прямих договорів. Оціночний резерв на покриття ризику відбивається по різному згідно МСФЗ (в розгорнутому вигляді і з урахуванням перестраховування) і Solvency II (в згорнутому вигляді);
- у МСФЗ 17 «Страхові контракти» і Solvency II передбачаються різні механізми переходу.

Незважаючи на те, що МСФЗ 17 «Страхові контракти» набуває чинності в січні 2021 року, все ж таки вирішальне значення матиме прийняття скоординованих заходів різним відділам компанії для взаємоузгодження дій по його впровадженню.

Таким чином, МСФО 17 «Страхові контракти» допоможе скоротити різницю порівняння між бухгалтерськими обліком в страховій галузі та бухгалтерського обліку в інших галузях.